

תוספת ולא הוצרכו להזכירו.

וכן בלה הרי בכלל חמותה דממילא נפקא מהא דחמותה אינה מעידה.

ור' יהודה דאמר דאשת אב וכלה לא נכללו במתניתין, משום דסבר דכלה לאו בכלל חמותה ואשת אב לאו בכלל בת הבעל.

וטעמו: משום דבשלמא חמותה אינה נאמנת להעיד לכלתה משום דפניא לה לכלה, דאמרה, קאכלה לגירסני שזו אוכלת עמלי. אלא בלה מאי טעמא פניא לחמותה.

ובשלמא בת הבעל אינה נאמנת להעיד לאשת אב משום דפניא לאשת האב, דאמרה, קאכלה לגירסני דאם שזו אוכלת עמל אמי. אלא אשת האב מאי טעמא פניא לבת הבעל.

ופרכינן: אלא מאי, כיון דאין לכלה על מה לשנאות חמותה ואין לאשת אב על מה לשנאות בת הבעל, אמאי קא מוסיף ר' יהודה הני תרתני לומר דאינן נאמנות.

ומשני: אלא, בלה מ"ט פניא לחמותה, משום דחמותה מגלה לבנה כל עבדה.

אשת אב נמי פניא לבת הבעל, משום דבת הבעל מגלה לאביה כל מילי דהיא עבדה.

ורבנן דאמרי דכלה בכלל חמותה, ואשת אב בכלל בת הבעל, משום דסברי דטעמן שוה, דכיון שהחמות שונאת כלתה, הכלה שונאת

את חמותה, וכן בת הבעל כיון ששונאת את אשת האב, גם היא שונאת אותה, וכדכתיב בספר משלי [כז] כמים הפנים לפנים, כמים הללו שאדם צופה בהן ורואה בהם פנים כפניו, אם הוא שוחק הם שוחקות, ואם הוא עוקם הם עקומות, כן לב האדם לאדם האחר, אם הוא אוהב את זה, גם הוא אוהבו, ואם הוא שונא את זה, גם הוא שונאו⁽⁶⁾.

ורבי יהודה דלא סבירא ליה האי טעמא, מעמיד הפסוק ההיא בדברי תורה כתיב דלפי פנים שאתה נותן לתורה, לבך עומד לך להעמיד הגירסא הלכה למעשה, אם יגעת בה תמצא, אם לא יגעת לא תמצא⁽⁷⁾.

אמר רב אחא בר עויא:

בעי במערבא: חמותה הבאה לאחר מיכן, כגון שיש לבעלה אח מהאב ולא מהאם, ואם ימות בעלה בלא בנים תתייבם לאותו אח, ואמו של האח תהיה חמותה, מהו שתעיד על מיתת בעלה?

וצדדי הספק הם: מי אמרינן ששונאתה מעכשיו, משום דמסקה ארעתה, דמית בעלה של זו, ונפלה קמי יבם בנה, וכניא לה משום שזו תאכל עמלה, ומתכוונת לקלקלה מעכשיו כדי שלא תתייבם עוד לבנה או לא⁽⁸⁾.

תא שמע:

שנינו במשנה לקמן: אמרה מת בעלי, ואח"כ אמרה מת חמי, תנשא ותטול

7. לשון אחר פי' ברש"י דאם רבו מסביר לו פנים הוא מחכים, ואם לאו, אינו מחכים מרבו.
8. ואם תאמר, ותפשוט לה מיבמתה, שאינה

6. ואע"פ שאפשר לפרשו בדברי תורה כר' יהודה, מכל מקום פשוטו של מקרא כך הוא, מאירי.